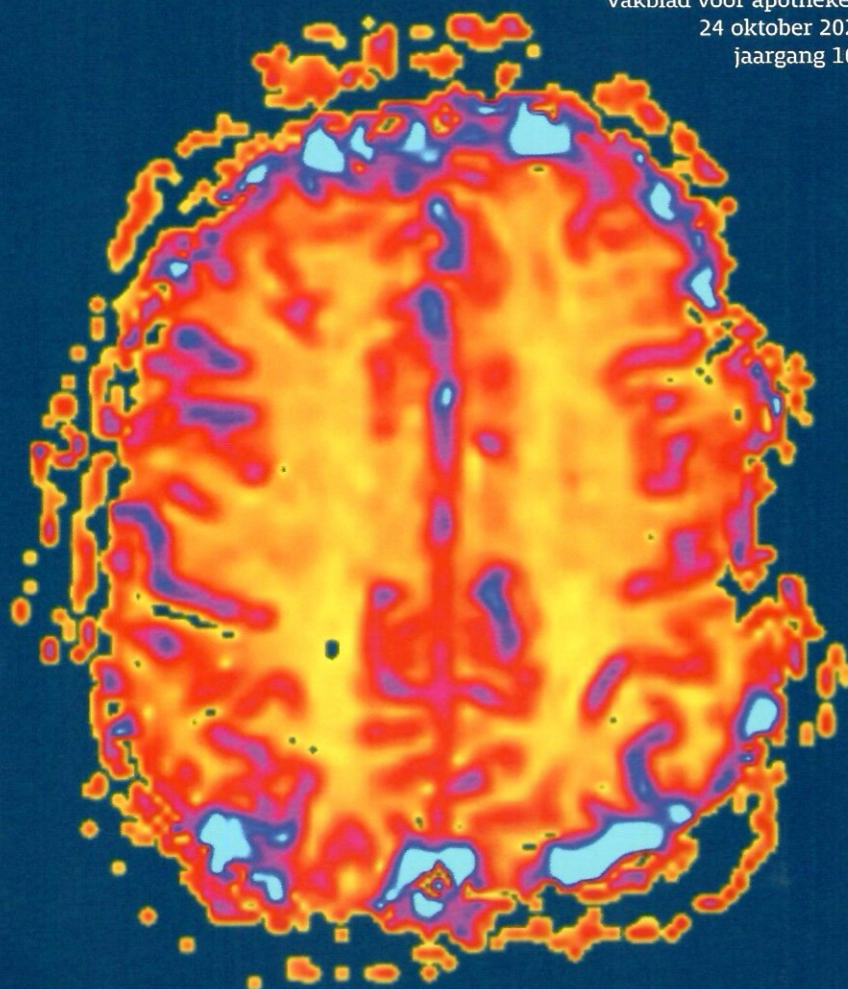

Pharmaceutisch Weekblad

Vakblad voor apothekers
24 oktober 2025
jaargang 160

43

DOSSIER »

NEUROLOGIE

Sabine Spijker: 'Hersenen ontrafelen is buitengewoon complex'

Propranolol kan trillen verminderen bij ziekte van Parkinson

Apotheker, neuroloog en MS-verpleegkundige samen in
één team voor MS-patiënt

APOTHEKER, NEUROLOOG EN MS-VERPLEEGKUNDIGE VORMEN SAMEN ÉÉN TEAM VOOR MS-PATIËNT

MS-TEAM GAAT ZICH MEER RICHTEN OP GEPERSONALISEERDE ZORG

Om de zorg te verbeteren voor multiple sclerose (MS) is door poliklinisch Apotheek De Brug in Almere een zorgpad opgezet. MS-apotheker Anuschka Zohlandt heeft samen met neurologen en MS-verpleegkundigen alle MS-patiënten omgezet van unieke leveranciers naar de poliklinische apotheek. "Patiënten weten ons te vinden met vragen over medicatie."

Auteur **Edwin Bos**
Foto **Jeroen Jumelet**

"MS is een complex ziektebeeld, niet alleen door het gebruik van de medicatie – met of zonder toedieningschema's of prikinstructies – maar ook door de grote diversiteit aan symptomen, het onvoorspelbare beloop van de aan-doening en de impact hiervan op het dagelijks leven", zegt Anuschka Zohlandt, poliklinisch apotheker in Apotheek De Brug, gevestigd in het Flevoziekenhuis in Almere.

Zohlandt heeft zich als poliklinisch apotheker gespecialiseerd in MS door het volgen van een opleiding, met als doel samen met de afdeling neurologie en de MS-verpleegkundige een zorgpad op te zetten in het Flevoziekenhuis. Inmiddels is ze vast lid van een MS-team voor farmaceutische zorg, bestaande uit een neuroloog, een MS-verpleegkundige, apothekersassistenten en een ziekenhuisapotheker.

Zohlandt is de opleiding gaan volgen nadat een van de neurologen haar had gevraagd of de apotheek de MS-medicatie wil verstrekken. "Hij had van collega's in het land gehoord dat de MS-zorg beter is in te richten als de poliklinische apotheek de medicatie levert", aldus Zohlandt, die samen met een collega de MS-nascholing heeft gevolgd van apotheker en MS-expert Maryse Spapens.

Het ziektebeeld was voor Zohlandt nog vrij onbekend toen ze in maart 2022 begon met de opleiding. Op dat moment had de poliklinische apotheek ook nog geen MS-patiënten. Die kregen hun medicatie van verschillende landelijk opererende unieke leveranciers.

AANSPREEKPUNT

Volgens Zohlandt biedt de opleiding veel praktische handvatten voor het opzetten van een zorgpad. "Ook hebben we een dag meegelopen met de MS-verpleegkundige, om te kijken hoe we de zorg met elkaar kunnen optimaliseren." De apothekersassistenten hebben een klinische les gehad van de MS-verpleegkundige over het ziektebeeld en de medicatie.

Tijdens het werkbezoek bleek dat de MS-verpleegkundige stapeltjes met aantekeningen had liggen voor het aanvragen van MS-medicijnen bij de verschillende unieke leveranciers. Alle informatie op één plek is volgens Zohlandt de meerwaarde van de poliklinische apotheek. "Voor de MS-verpleegkundige en MS-patiënten is het belangrijk één aanspreekpunt te hebben voor de medicatie."

Zohlandt en haar collega-apotheker in Apotheek De Brug hebben, samen met neurologie, een brief opgesteld

*MS-apotheker
Anuschka Zohlandt:
"Voor de MS-verpleeg-
kundige en MS-patiën-
ten is het belangrijk
één aanspreekpunt
te hebben voor de
medicatie."*

voor de unieke leveranciers. Vervolgens heeft de MS-verpleegkundige alle patiënten gebeld om de voordelen van de apotheek te benoemen. Waarbij de patiënt altijd vrije keuze heeft, benadrukt Zohlandt. "Het is belangrijk samen op te trekken met neurologie en MS-verpleegkundige en goed toe te lichten waarom het Flevoziekenhuis patiënten vraagt de MS-medicatie voortaan te laten leveren door de apotheek."

Patiënten reageren over het algemeen positief op deze overstap, is de ervaring van Zohlandt. "Ze vinden het prettig dat er één plek is voor de begeleiding van medicatie, en dat alles in één dossier staat, aangezien we ook onderdeel zijn van zorggroep Almere en in een cluster zitten met alle openbare apotheken."

Door de bemiddeling van het MS-team zijn inmiddels alle ongeveer honderd MS-patiënten in Almere overgestapt van een unieke leverancier naar de poliklinische apotheek in het Flevoziekenhuis.

ONTZORGEN

Alle MS-patiënten in het Flevoziekenhuis ontvangen hun medicatie via Apotheek de Brug. Hiervoor ontvangt de apotheek een jaarrecept van de neurologen. Vervolgens belt de apotheek met de MS-patiënt om de service en begeleiding toe te lichten. "Ook vertellen we dat de apotheek voortaan vast aanspreekpunt is voor vragen, en bij een parenteraal medicijn krijgt de patiënt een uitnodiging voor een prikinstructie, uitgevoerd door onze apothekersassistenten."

Is het recept bijna afgelopen, dan vraagt de apotheek een nieuw recept aan bij de neuroloog. Hiermee ontzorgt de apotheek zowel de patiënt als de specialist, benadrukt Zohlandt. "Ook sturen we vlak voordat we het genees-

middel leveren een bericht naar de patiënt waarin we vragen naar de voorraad, om zodoende verspilling tegen te gaan en therapietrouw te controleren."

Heeft een patiënt nog veel medicijnen op voorraad, dan vraagt de apotheek hoe dat komt. Zoals onlangs toen een MS-patiënt naar de apotheek kwam met dertien ongebruikte verpakkingen. "De patiënt bleek zorgen te hebben over een merkwissel en had weinig vertrouwen in het nieuwe medicijn. We hebben de MS-verpleegkundige gevraagd deze patiënt vaker uit te nodigen voor een consult, en we hebben haar medicatie tijdelijk per maand geleverd. Inmiddels is het vertrouwen terug en gaan we opbouwen naar één levering per drie maanden."

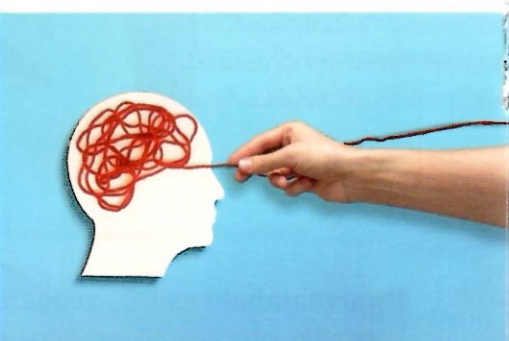
PERSOONLIJK CONTACT RAAKT OP ACHTERGROND ZODRA ZORGPAD GOED FUNCTIONEERT

Patiënten weten de poliklinische apotheek inmiddels goed te vinden voor logistieke vragen over medicijnen, maar volgens Zohlandt raakt het persoonlijk contact op de achtergrond zodra het zorgpad goed functioneert. "In het komend jaar willen we ons richten op gepersonaliseerde zorg en het goed in beeld krijgen van de patiënten die begeleiding nodig hebben."

Volgens Zohlandt levert de apotheek al zorg op maat, maar dat is veelal naar aanleiding van incidenten of doordat patiënten zelf bellen. "We willen beter op situaties kunnen inspelen door inzichtelijk te krijgen wat we nu niet weten. Zo had ik de patiënt met de dertien doosjes graag eerder in beeld gehad om haar te kunnen begeleiden." ■

28 OKTOBER

BEATRIX THEATER UTRECHT

PROGRAMMA

8.30-9.30 Ontvangst en registratie

9.30-9.35 Opening prof. dr. Aukje Mantel-Teeuwisse

9.35-9.50 Welkomstwoord Aris Prins

9.50-10.10 Persoonlijke introductie op het thema prof. dr. Aukje Mantel-Teeuwisse

10.10-10.55 Nieuwe ontwikkelingen bij de ziekte van Parkinson prof. dr. Teus van Laar

10.55-11.30 Levodopa, een recept voor problemen? dr. Harm Geers

11.30-11.40 Breinbrekers prof. dr. Aukje Mantel-Teeuwisse

11.40-12.15 GOED omgaan met dementie in de apotheek Alie van den Brink

12.15-13.45 Lunchpauze Expozaal/-foyer

12.30-13.30 Lunchworkshop: Slik-problemen? Zo maak je medicatie passend KNMP | Zaal 217

13.45-13.55 Patiëntenfilm 'Mens achter het geneesmiddel', door Tanja ter Brake en Paul Barendregt

13.55-14.25 Geneesmiddelen bij de ziekte van Alzheimer, door em. prof. dr. Ton de Boer

14.25-14.40 Pitch: Passende (farmaceutische) zorg bij dementie, door Frederique Claessens

14.40-14.55 Uitreiking KNMP Studentenprijs, door dr. Naomi Jessurun

14.55-15.20 *Multiple Sclerosis: a patiënt journey*, door Maryse Spapens

15.20-15.45 *Multiple Sclerosis: a patiënt journey*, door dr. Kees van Ettehoven

15.45-16.10 *Multiple Sclerosis: a patiënt journey*, door Maisa Sjak Shie

16.10-16.15 Afsluiting door Aukje Mantel-Teeuwisse

16.15-17.00 Borrel en gelegenheid tot bezoeken van de beursvloer/Expozaal

17.00-18.30 *Walking dinner* en gelegenheid tot bezoeken van de beursvloer